

Sprawozdanie Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa Na XII Zjazd Sprawozdawczy

Drogie Koleżanki i Koledzy. Delegaci na Zjazd.

Obradujący w kwietniu 2005r. XI Zjazd, w którym uczestniczyliśmy wspólnie, przyjął uchwałę programową - pełną zadumy i refleksji, spowodowanej śmiercią papieża Jana Pawła II, ale również przepełnioną realną troską, dotyczącą aktualnych problemów więziennictwa oraz roli i miejsca związku zawodowego w ich przewycięzaniu.

Celem obecnego Zjazdu Sprawozdawczego, organizowanego w połowie kadencji, jest przede wszystkim dokonanie oceny stopnia realizacji uchwał poprzedniego zjazdu, ale także ewentualna korekta poprzednich decyzji, czy wyznaczenie nowych celów i kierunków działania organizacji.

Ze szczerą satysfakcją muszę stwierdzić, że zdecydowana większość najistotniejszych uchwał i wniosków poprzedniego zjazdu została przez Związek zrealizowana, lub wdrożona do realizacji.

Stwierdzenie, którego użyłem - a mianowicie, że to cały Związek a nie Zarząd Główny dokonał ich realizacji - nie jest tylko zwykłym sloganem, przyjętym na okoliczność tego sprawozdania. To naprawdę My wszyscy wspólnie odpowiadaliśmy za jego realizację i My wszyscy do ich realizacji się przyczyniliśmy.

Ta jedność działania i spoistość celów była widoczna wielokrotnie, szczególnie wtenczas gdy władze krajowe Związku potrzebowały Waszego wsparcia, czy nawet bezpośredniego uczestnictwa w wizualizacji swojego działania i poparcia dla dotychczasowych dążeń. Przypomnę tylko niektóre z nich:

- nie zawiedliśmy się na Was gdy przyszło nam razem z przedstawicielami innych służb mundurowych wziąć udział w warszawskiej manifestacji, w lipcu 2006r,
- wspólnie też zaznaczyliśmy (w listopadzie 2006r.) gotowość do przeprowadzenia ogólnopolskiej akcji protestacyjnej, wykazując nie tylko jedność działania, ale również – pełną podziwu – mobilność, a w konsekwencji skuteczność, gdyż w niespełna trzy tygodnie od jej ogłoszenia podpisaliśmy stosowne porozumienie,
- swoją związkową i służbową obecność zmanifestowaliśmy także na ubiegłorocznych uroczystościach rocznicowych w Opolu, a w lutym bieżącego roku w Lublinie,
- nie zabrakło nas także w kwietniu br, w warszawskiej katedrze na uroczystej Mszy Św. poświęconej ofiarom marcowej tragedii w ZK w Sieradzu.

Te nasze działania spotkały się nie tylko z pozytywnym odbiorem członków Związku. Ale, co warto podkreślić, także ogromnej większości naszych nie zrzeszonych Koleżanek i Kolegów, również tych spośród kadry dyrektorskiej i kierowniczej. Taka jedność działania i spójność ocen buduje na zewnątrz pozytywny obraz więziennictwa. Jest także odzwierciedleniem ważnej roli i miejsca naszej organizacji związkowej w strukturze Służby Więziennej.

Powyższe przykłady naszej aktywności znalazły swoje odzwierciedlenie w treści porozumienia, jakie podpisaliśmy (w dniu 30 listopada 2006r.) z wiceministrem sprawiedliwości, panią Beatą Kempą, a podpisane wtedy uzgodnienia determinowały nasze bieżące działania, których efektem było między innymi:

- wstrzymanie prac nad niekorzystną dla nas nowelizacją ustawy o Służbie Więziennej, przygotowywaną w 2006r.,
- zabezpieczenie w ustawie budżetowej na 2007r. środków pieniężnych na realizację tegorocznej podwyżki uposażeń,
- włączenie przedstawicieli Zarządu Głównego NSZZ FiPW do prac zespołów przygotowujących kolejne projekty ustaw o: Służbie Więziennej oraz o funkcjonariuszach i pracownikach więziennictwa,
- a także udział przedstawicieli Zarządu Głównego w pracach koncepcyjnych nad projektem ustawy o modernizacji Służby Więziennej. Ustawa ta – niezwykle ważna dla przyszłości więziennictwa – powstaje z inspiracji naszego związku zawodowego.

W pracach nad powyższymi projektami ustaw Zarząd Główny starał się realizować cele nakreślone przez Uchwałę Programową XI Zjazdu, ale również przez uchwały i stanowiska poprzednich zjazdów. Stąd też z naszej inicjatywy znalazły się m.in. zapisy dotyczące:

1. ustawowego określenia czasu służby oraz terminów rekompensowania wypracowanych nadgodzin,
2. rozszerzenia zasad określania ilości etatów funkcjonariuszy przez kolejne ustawy budżetowe o kryterium bezpieczeństwa osobistego funkcjonariuszy,
3. zrównania wysokości odszkodowań z tytułu wypadku czy choroby, a także odprawy pośmiertnej, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe,
4. rozszerzono możliwość wprowadzenia innych niż dotychczasowe dodatków do uposażenia, w tym dodatków o charakterze stałym,
5. zaproponowano zasadę określania etatów pracowniczych przez ustawę budżetową,
6. zrezygnowano z zasady nadawania stopnia młodszego chorążego osobom bezpośrednio przyjmowanym do służby,
7. w sprawach dyscyplinarnych utrzymano zapis dotyczący możliwości korzystania z obrony adwokata oraz złożenia skargi do Sądu Administracyjnego, a w postępowaniu odwoławczym stworzono ustawową zasadę udziału przedstawiciela związku zawodowego,
8. nie wyraziliśmy zgody na wprowadzenie zapisów obniżających wynagrodzenie funkcjonariuszy z tytułu pozostawiania ich na zwolnieniu lekarskim.

Ponadto, w 2006r. Zarząd Główny NSZZ FiPW wypracował jednoznaczne stanowisko w kwestii dotychczasowego funkcjonowania Służby Medycyny Pracy, zwracając uwagę nie tylko na daleko idącą różnorodność jej działania w poszczególnych okręgowych inspektoratach, czy jednostkach podstawowych, ale także na niewłaściwe jej umiejscowienie w strukturze więziennej służby zdrowia.

Jedną z istotniejszych kwestii poruszanych w Uchwale Programowej XI Zjazdu były występujące w służbie niepokojące zjawiska mobbingu i nepotyzmu. One także wielokrotnie determinowały przebieg kolejnych obrad Zarządu Głównego. Niektóre z omawianych przypadków udawało się nam rozwiązywać w drodze dwustronnych rozmów z przedstawicielami strony służbowej, jeszcze u zarania powstawania sytuacji konfliktowej. Jednakże zjawiska te wymagały potraktowania globalnego, gdyż swoim zasięgiem stawały się niebezpieczne dla prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania naszej formacji zawodowej.

Początkowo stojące przed nami zadanie wydawało się zupełnie niemożliwe do zrealizowania, nie tylko na skalę problemu, ale głównie na jego służbowo-rodzinne powiązania. Dzisiaj możemy powiedzieć, że to co było z góry skazane na niepowodzenie udało się - najpierw odpowiednio nagłośnić, a potem skutecznie naruszyć jego strukturę.

To między innymi dzięki naszym zabiegom w powyższych sprawach, ówczesny dyrektor generalny, gen. Andrzej Popiołek, wydał stosowne polecenia skutkujące podjęciem walki z problemem nepotyzmu i kumoterstwa. Ta walka musi jednak trwać nadal, a jej skuteczność zależeć będzie nie tylko od wydawania kolejnych służbowych poleceń przez CZSW, ale także od naszej determinacji oraz zaangażowania w tych kwestiach. To terenowe organizacje związkowe winny być rzetelnym i głównym nośnikiem kontroli oraz informacji o przypadkach występującej patologii. Bez tej wiedzy skuteczność podejmowanych działań będzie nikła. Na podkreślenie zasługuje jednoznaczne stanowisko oraz przychyłność obecnego kierownictwa służbowego CZSW oraz resortu sprawiedliwości, w przedmiocie konsekwentnej likwidacji zjawiska nepotyzmu.

Problemem znacznie trudniejszym do zdefiniowania i zwalczania jest zjawisko mobbingu. Z inicjatywy Zarządu Głównego NSZZ FiPW podjęliśmy próbę utworzenia Okręgowych Komisji Antymobbingowych, które w kilku przypadkach są organami powołanymi wspólnie z dyrektorami okręgowymi Służby Więziennej. Niewątpliwie stosunkowo krótki okres ich funkcjonowania - ale także fakt, że w niektórych okręgach jeszcze ich nie powołano - nie pozwala jeszcze na dokonanie ich merytorycznej oceny i przydatności.

Niemniej jednak na przełomie 2007/2008 roku Zarząd Główny NSZZ FiPW planuje przeprowadzenie szkoleń z tego zakresu, tak aby uzyskać większą wiedzę na temat właściwego rozpoznawania zjawiska mobbingu oraz skuteczności jego zwalczania. Z naszych dotychczasowych obserwacji oraz wieloletniego doświadczenia wynika, iż problemem zdecydowanie częściej występującym w Służbie - i przez to znacznie dolegliwszym niż zjawisko ewentualnego mobbingu - jest instrumentalne i przedmiotowe traktowanie podwładnych, sprzyjające złej atmosferze pracy, a przez to szybszemu wypaleniu zawodowemu.

W tej kwestii mamy jednak nadzieję, że postulowana przez Związek reorganizacja Służby Medycyny Pracy - a także jej znaczne doetatyzowanie oraz szersze ukierunkowanie na stałą opiekę i pomoc funkcjonariuszom - pozwoli na bardziej skuteczne eliminowanie tego zjawiska. Także temu ma służyć cykl specjalistycznych i wielokierunkowych szkoleń oraz zajęć warsztatowych, nad tematyką których trwają prace w Biurze Kadr i Szkolenia CZSW, również z naszym głosem doradczym. Oczekujemy ponadto, że jednym z elementów takich szkoleń, opracowanych dla kadry dyrektorskiej i kierowniczej, będzie pogłębianie ich wiedzy na temat funkcjonowania i roli związku zawodowego w Służbie Więziennej.

Omawiając realizację kolejnych wytycznych Uchwały Programowej XI Zjazdu należy przypomnieć, że przełom lat 2005 i 2006 został ustalony jako okres obchodów rocznicowych dla naszego Związku. Centralna uroczystość odbyła się w październiku 2005r. w miejscu gdzie w marcu 1990 roku obradował Zjazd Założycielski. Do ODK SW w Kulach zaproszeni zostali nie tylko zasłużeni dla Związku „ojcowie założyciele” ale także osoby, które z racji pełnionych funkcji politycznych czy administracyjnych (w tym szczególnym i przełomowym dla nas okresie) zadeklarowały przychyłności i przyjaźń dla naszej organizacji. Także w ODK w Kulach, w sposób uroczysty, przyznano pierwsze złote i srebrne odznaki NSZZ FiPW. Wręczono także - przyznane wcześniej decyzjami Zarządu Głównego - tytuły „Honorowego Członka NSZZ FiPW.

Ten zaszczytny dla nas tytuł, do chwili obecnej, odebrały z naszych rąk cztery osoby. Są nimi: ordynariusz diecezji opolskiej abp Alfons Nossol, były dyrektor generalny SW dr Paweł Moczydłowski oraz parlamentarzyści I i II kadencji Sejmu: panowie Piotr Polmański i Władysław Serafin.

Uroczystości rocznicowe NSZZ FiPW organizowane były także przez organizacje okręgowe, a także niektóre terenowe. Na nich także dekorowano zasłużonych członków Związku. W efekcie tego złote lub srebrne odznaki NSZZ FiPW posiada dotychczas łącznie 116 osób, spośród których wielu dzisiaj uczestniczy w obradach obecnego Zjazdu. Jest wśród nas nawet liczne grono takich Delegatów, którzy pożegnali się już z czynną służbą, ale nadal chcą służyć celom i ideałom związkowym, dla których kiedyś ryzykowali swoje kariery zawodowe. Jest to zjawisko częstokroć obce innym organizacjom związkowym, a my natomiast możemy być dumni z takiej postawy naszych Koleżanek i Kolegów. Ich dalsza obecność wśród nas świadczy o tym, że trudne – i niejednokrotnie osobiście traumatyczne – przeżycia, których doświadczyliśmy u zarania tworzenia naszego Związku, nadal bardziej nas łączą a nie dzielą.

Ale jest to także dowód na to, że (dziś już z górą 17 lat temu) dokonaliśmy właściwego wyboru. Że nawet przy niewybrednej krytyce naszego działania (i zapewne przy niejednokrotnie popełnianych błędach czy potknięciach) - dzisiaj trudno sobie wyobrazić Służbę Więzienną bez istniejącego w jej szeregach związku zawodowego.

Jest to zasługa ogromnej rzeszy bezimiennych bohaterów, którzy swoją postawą i zaangażowaniem zdecydowali się na swoistą „służbę w służbie”, na jakże często spotykaną niechęć i brak zrozumienia u przełożonych, czy wręcz (co jest jednak najbardziej bolesne) na bezzasadne ataki i żale naszych kolegów, którzy najczęściej ustawiają się w jakże wygodnej roli obserwatorów i konsumentów naszych dokonań.

A tych różnorodnych działań i sukcesów (wbrew pozorom) jest znaczna ilość, bo przecież naszą związkową obecność odcisnęliśmy praktycznie w każdej dziedzinie funkcjonowania dzisiejszego więziennictwa. Jesteśmy nie tylko obecni przy wielokierunkowych służbowych dokonaniach, ale niejednokrotnie byliśmy ich inicjatorami, czy wręcz sprawcami. Tak było m.in. gdy walczyliśmy o:

- dodatkowe etaty, które od czterech lat są nam przyznawane w ilości co najmniej kilkuset rocznie, a nie (jak było dotychczas) na poziomie kilkudziesięciu etatów, albo wcale,
- o kolejne podwyżki uposażeń, w wysokości analogicznej jak w innych służbach mundurowych, nawet wtedy gdy taka podwyżka nie była dla nas przewidywana przez kolejne ekipy rządowe,
- o właściwe uregulowania szeregu aktów prawnych kształtujących działalność Służby Więziennej, a w szczególności tych dotyczących praw i obowiązków funkcjonariuszy,
- o polepszenie warunków socjalnych i bezpieczeństwa służby,
- o naszą aktywność sportową i rekreacyjną, czy o zwykłą międzyludzką integrację,
- czy wreszcie - o utrzymanie naszych uprawnień emerytalnych, o które boje toczymy praktycznie nieustannie. Jak dotąd skutecznie, również w tym roku.

Wymienione powyżej zagadnienia wpisały już na stałe do codzienności naszej związkowej aktywności. Między innymi w celu ich realizacji Zarząd Główny obecnej kadencji podjął blisko 100 uchwał, z czego znaczną część stanowiły nasze opinie do kolejnych projektów ustaw i rozporządzeń.

Aby móc skutecznie wypowiadać się merytorycznie w imieniu Związku, niezwykle ważnym czynnikiem jest posiadanie szerokiej wiedzy, zarówno tej ogólnej, ale coraz częściej tej szczegółowej z zagadnień, które wcześniej były nam obce lub zupełnie obojętne. Zdobywamy ją nie tylko własnym doświadczeniem, ale także na szkoleniach, których Zarząd Główny był organizatorem.

Ostatni cykl szkoleń odbył się na przełomie 2006/2007r., a obejmował m.in.: zagadnienia kadrowo-finansowe, problematykę dyscyplinarną, pragmatykę służbową oraz zasady funkcjonowania i prowadzenia związkowego programu ubezpieczeniowego. Szkolenia te uzupełnione zostały ciekawymi zajęciami warsztatowymi poświęconymi tematyce rozwiązywania konfliktów w miejscu pracy, z uwzględnieniem zagadnienia przeciwdziałania stresowi.

Powyższym cyklem szkoleń objętych zostało ok. 300 naszych działaczy związkowych, którzy wyznaczeni zostali przez macierzyste organizacje okręgowe. W ocenie Zarządu Głównego przedmiotowe szkolenia okazały się niezwykle potrzebne i przydatne, uzyskały one wysoką ocenę jej uczestników, o czym świadczyła ich wysoka frekwencja i zaangażowanie na zajęciach.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż dzięki właściwemu współdziałaniu Zarządu Głównego NSZZ FiPW oraz Biura Kadr i Szkolenia CZSW, ale także dzięki zrozumieniu naszych potrzeb przez kolejnych dyrektorów generalnych - powyższy cykl szkoleń został uwzględniony w ogólnopolskim harmonogramie szkolenia i doskonalenia zawodowego Służby Więziennej. Takie usankcjonowanie tych szkoleń pozwoliło nam na dobór najbardziej kompetentnej kadry wykładowców, ale także na zminimalizowanie własnych kosztów ich organizacji.

Koleżanki i Koledzy.

Pragnąc całościowo podsumować realizację Uchwały Programowej XI Zjazdu należy przypomnieć, iż z oceną naszej zawodowej rzeczywistości Delegaci wyszli od stanu kryzysu i zapaści więziennictwa, definiowanymi na X Zjeździe, poprzez ostrożny optymizm, pojawiający się w Uchwale Programowej XI Zjazdu.

Od tego czasu, możemy z całą odpowiedzialnością stwierdzić, iż działania Związku w ostatnich trzech latach skutecznie przyczyniły się do znacznej normalizacji obecnej sytuacji Służby Więziennej. Dotyczy to m.in. takich zjawisk (do niedawna nierozwiązywalnych) jak:

1. wyhamowanie gwałtownej tendencji wzrostowej, a w dalszej kolejności nawet znacznego złagodzenia problemu wypracowywanych nadgodzin,
2. wyraźny i odczuwalny wzrost etatów funkcjonariuszy, głównie w pionie ochronnym i penitencjarnym,
3. realizowanie kolejnych podwyżek wynagrodzenia głównie w jego stałych elementach, niezależnych od uznaniowości przełożonych, czyli w szczególności w uposażeniu zasadniczym,
4. zminimalizowanie wszechobecnego zjawiska nepotyzmu,
5. utrzymanie dotychczasowych uprawnień socjalnych, ale w szczególności uprawnień emerytalnych,
6. odczuwalna (w ocenie generalnej) poprawa wzajemnej relacji pomiędzy organizacjami związkowymi różnych szczebli a kierownictwami służbowymi,
7. znaczny wzrost budżetu więziennictwa na cele inwestycyjne i towarzysząca mu możliwość poprawy warunków pracy.

Oceniając powyższe zjawiska niewątpliwie znajdziemy szereg licznych przykładów ich wypaczenia, czy wręcz zmarnowania - ale związek zawodowy nie może brać na swoje barki odpowiedzialności za ich prawidłową realizację, czy brak kompetencji niektórych przełożonych.

Pozwolicie Państwo, że przed przejściem do omawiania stanu realizacji Uchwały Problemowej XI Zjazdu, przypomnę jeszcze o niektórych kluczowych decyzjach organizacyjnych, które podjęliśmy w celu zwiększenia skuteczności naszego działania. I tak: w styczniu 2006r. na obrady Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa zaprosiliśmy przedstawicieli związków zawodowych innych służb mundurowych.

W trakcie tego spotkania powstała inicjatywa zacieśnienia dotychczasowej współpracy, w celu koordynowania wzajemnych poczynań zmierzających do obrony praw nabytych, zagwarantowanych w poszczególnych ustawach pragmatycznych oraz we wspólnej ustawie emerytalnej.

Efektom powyższej inicjatywy jest podpisanie porozumienia w sprawie utworzenia Federacji Związków Zawodowych Służb Mundurowych, których sygnatariuszami, obok naszego Związku są: NSZZ Policjantów, NSZZ Pracowników Pożarnictwa, NSZZ Funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz Związek Zawodowy Strażaków „Florian”. Akcesu przystąpienia do wspólnej Federacji nie wyraziła jedynie Krajowa Sekcja Pożarnictwa NSZZ „Solidarność”.

Wyrazem jedności działania pokrewnych związków zawodowych była udana wspólna manifestacja ulicami Warszawy, w lipcu 2006r. Również z inicjatywy Federacji została złożona (przez kolegów z NSZZ Policjantów) skarga do Trybunału Konstytucyjnego na rozwiązania skutkujące odebraniem emerytom i rencistom prawa do równoważnika za remont lokalu mieszkalnego. W przygotowywaniu jest kolejna skarga dotycząca zmian w ustawie emerytalnej, które wprowadzone zostały poprzez zmianę ustawy o Straży Granicznej.

Ponadto, od listopada 2006r. jesteśmy także członkiem ogólnopolskiej, reprezentatywnej, centrali związkowej, pod nazwą: Forum Związków Zawodowych. Wiosną tego roku odbywały się wybory do władz wojewódzkich FORUM. Mimo, iż przynależymy do tej organizacji dopiero od niespełna kilkunastu tygodni to nasza dotychczasowa aktywność na polu związkowym, ale także merytoryczna ocena wyznaczonych przez nas delegatów sprawiły, że aż w 6 przypadkach zostali oni wybrani do Prezydiów Zarządów Wojewódzkich FORUM, a niektórym z nich powierzono nawet funkcje wiceprzewodniczących.

Ścisła współpraca związków zawodowych służb mundurowych, zarówno w ramach Federacji jak i Forum, zaskutkowała także tym, że strona rządowa wycofała się z kontynuowania dalszych prac nad pomysłem Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, dotyczącym włączenia funkcjonariuszy naszych służb do powszechnego systemu emerytalnego.

Szanowni Delegaci.

Jak już wspominałem na samym wstępie: mimo upływu dopiero połowy obecnej kadencji, udało się nam zrealizować - lub wdrożyć do realizacji - zdecydowaną większość zadań nakreślonych Uchwałą Problemową XI Zjazdu.

Zawarte powyżej określenie „wdrożenia do realizacji” odnosi się do tych uchwał i wytycznych, których pełna realizacja uzależniona była od dokonania stosownych zmian w aktualnych rozporządzeniach. Biorąc pod uwagę fakt, iż przeprowadzana nowelizacja naszych ustaw pragmatycznych wymusi konieczność wydania kilkudziesięciu (prawie ok. 100) nowych aktów wykonawczych, staraliśmy się niektóre związkowe propozycje umieszczać już w projektach ustaw - jako uregulowania ustawowe; lub odpowiednio najkorzystniej dla naszych oczekiwań - określać przyszłe delegacje ustawowe.

Taką procedurę postępowania zastosowaliśmy do następujących uchwał, zawartych w przedmiotowej Uchwale Problemowej:

- u. Nr 1a - dotyczącej zasad przydzielania umundurowania,
- u. Nr 1b - dotyczącej prowadzenia akt osobowych,
- u. Nr 1d - odnoszącej się do standaryzacji stanowisk pracy,
- u. Nr 3a - w sprawie przepisów mieszkaniowych,
- oraz do niektórych uchwał IX i X Zjazdu.

W odniesieniu do pozostałych uchwał i wytycznych ich stan realizacji przedstawia się następująco:

- u. Nr 1c - uruchomiono stronę internetową Zarządu Głównego Związku,
- u. Nr 1e - wystąpienie ze stosownym zapytaniem do Głównego Inspektora Danych Osobowych było zbędne, gdyż jeszcze w trakcie obrad poprzedniego Zjazdu informowaliśmy Delegatów o znacznie zaawansowanych pracach nad odpowiednim rozporządzeniem, w którym (również w oparciu o wcześniejsze inicjatywy Związku) miały być dokonane interesujące nas zmiany. Przedmiotowe rozporządzenie, znoszące obowiązek noszenia imiennego identyfikatora ukazało się niebawem po Zjeździe, tj. w dniu 6 czerwca 2005r.
- u. Nr 3b - dotyczącej wprowadzenia „dodatku nocnego” nie zrealizowano w sposób dosłowny, ale zaproponowano stosowne zapisy w nowelizowanej ustawie o funkcjonariuszach i pracownikach Służby Więziennej, które stworzą prawne podstawy do uruchomienia takiego dodatku, lub jakiegokolwiek innego, również takiego mającego ewentualnie charakter dodatku stałego.

Jednakże, mimo przeprowadzenia powyższych działań, Zarząd Główny zwrócił się z wnioskiem do delegatów na aktualny Zjazd, z prośbą o uchylene niniejszego zobowiązania. Uzasadnienie takiego wniosku jest szerokie i zostanie przedstawione także w trakcie dyskusji zjazdowej. Przypomnę tylko, że rozszerzanie katalogu dodatków do uposażenia stoi w sprzeczności z wcześniejszymi wytycznymi poprzednich Zjazdów, obligującymi Zarząd Główny do negocjowania podwyżek uposażeń przede wszystkim w uposażeniu zasadniczym. Ponadto należy pamiętać, że wprowadzenie jakiegokolwiek nowego dodatku nie spowoduje otrzymania dodatkowych środków pieniężnych, a jedynie obniży średnią wysokość podwyżki dla ogółu funkcjonariuszy.

Nie bez znaczenia jest także fakt, iż wszelkie dodatki do uposażenia mają generalnie charakter uznaniowy, a przez to kryteria ich przyznawania są mało przejrzyste, a w konsekwencji antymotywacyjne i trudne do zaakceptowania przez ogół funkcjonariuszy.

Ważnym elementem Uchwały Problemowej XI Zjazdu były (obok podjętych uchwał) również przyjęte do realizacji wnioski. Kierowane one były wprawdzie jako zobowiązania do Zarządów Okręgowych i Terenowych, ale do ich prawidłowej realizacji włączał się również Zarząd Główny. Wnioski te dotyczyły:

- wprowadzenia programu ubezpieczeniowego „Związkowiec”, we wszystkich jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, w których działa związek zawodowy,
- rozpowszechnienia faktu organizowania warsztatów antystresowych,
- dokonania oceny funkcjonowania Medycyny Pracy.

Jak te zadania były zrealizowane w poszczególnych organizacjach związkowych zapewne szczegółowo omawiane było na Waszych Konferencjach Okręgowych.

Niewątpliwie do powyższych zagadnień należy powrócić również w trakcie aktualnej debaty zjazdowej, a w szczególności dokonać ich oceny i przyjąć dalsze kierunki działań, skutkujące ich pełniejszą realizacją.

Ostatnia część Uchwały Problemowej XI Zjazdu składała się z ośmiu upoważnień obligujących Zarząd Główny NSZZ FiPW do podjęcia szczegółowych działań, z których siedem zostało zrealizowanych. I tak:

- lit. b - przeprowadzono skutecznie rejestracje zmian w Statucie NSZZ FiPW,
- lit. c - program szkoleń ochroniarskich w celu uzyskania licencji I i II stopnia dla funkcjonariuszy Służby Więziennej został opracowany przez kol. Mirosława Kuświka COSSW w Kaliszu, za co mu jeszcze raz serdecznie dziękuję. Niestety mimo, iż były to rozwiązania preferencyjne pod względem finansowym i zostały przekazane do wiadomości ogółu związkowców - nie znalazły one odzewu, pozwalającego na wdrożenie tych propozycji,
- lit. d - we wskazanym przez Zjazd terminie został opracowany i wdrożony do realizacji „regulamin obrad Zarządu Głównego”,
- lit. e - upoważnienie dotyczyło prawnych aspektów możliwości zaliczania okresów prowadzenia działalności gospodarczej jako okresów równoważnych z okresami służby uprawniającymi do otrzymania nagrody jubileuszowej.

Rozporządzenia określające uprawnienia funkcjonariuszy Służby Więziennej, będące pochodnymi delegacji ustawowej, muszą być tworzone nie tylko w zgodzie z ustawą o Służbie Więziennej, ale również nie mogą naruszać porządku prawnego określonego innymi ustawami. Dlatego też zaliczenie okresu prowadzenia działalności gospodarczej jako okresu równoważnego do otrzymania nagrody jubileuszowej jest możliwe, ale tylko wtedy gdy zainteresowana osoba wykaże, że okresy te (na mocy odrębnych przepisów) są traktowane jako okresy pracy. Inaczej mówiąc, zainteresowana osoba winna wykazać, że w okresie prowadzenia działalności gospodarczej zachowała także uprawnienia pracownicze i odprowadzana była przez niego składka na ubezpieczenie społeczne,

- lit. f - dotyczyła przeprowadzenia bezpłatnych szczepień przeciwko żółtaczce typu „B” oraz grypy.

W tej sprawie Zarząd Główny, już w 2005r., wystąpił ze stosownym pismem do ówczesnego Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, zawierającym powyższą inicjatywę. Spotkała się ona wprawdzie ze zrozumieniem i życzliwą przychylnością, jednakże (ze względu na kształt i wielkość budżetu

więziennictwa) nie spowodowała wydatkowania środków finansowych. Udało się nam jedynie, jako Służbie Więziennej, przeprowadzić możliwość zakupu szczepionek po preferencyjnej cenie. Natomiast niektóre okręgowe inspektoraty, czy AŚ i ZK tak zrozumiały naszą inicjatywę, że o pieniądze na powyższe szczepionki zwracali się bezpośrednio do Biura Zarządu Głównego, oczekując od związku zawodowego pełnej refundacji ich zakupu,

- lit. g - zgodnie z tym upoważnieniem oraz wypracowanym modelem współdziałania z Kierownictwem CZSW wszelkie zgłaszane przez Zarządy Okręgowe i Terenowe informacje, dotyczące występujących nieprawidłowości są przekazywane niezwłocznie. Niejednokrotnie uczestniczymy także w procesie ich rozwiązywania.

Oczywiście nie dotyczy to informacji docierających do Zarządu Głównego w formie niepotwierdzonego donosu lub anonimu. Wynika to nie tylko ze zwykłej naszej ostrożności przed uniknięciem ewentualnej odpowiedzialności karno-dyscyplinarnej za bezpodstawne pomówienia, ale także z faktu, iż niejednokrotnie osoby spoza Związku (a nawet osoby Związkowi niechętne) próbują wykorzystać organizacje związkowe do załatwienia prywatnych spraw. Dotyczy to także przypadków celowego „wmanewrowania” Związku w sytuacje konfliktowe ze stroną służbową, a nawet w personalne rozgrywki pomiędzy dyrektorami, czy kierownikami,

- lit. h - kwestii mobbingu w Służbie i działań Związku w tym temacie poświęcona była początkowa część niniejszego sprawozdania.

Z zawartych w Uchwale Problemowej XI Zjazdu upoważnień dla Zarządu Głównego nie zostało jedynie w pełni zrealizowane zadanie (określone jako litera a), a dotyczące „przeprowadzenia stosownych czynności prawnych skutkujących zatwierdzeniem symboli związkowych, o których mowa w art. 2 ust. 3 i 4 Statutu”. Przedmiotowe symbole to: flaga i znak graficzny Związku.

Z przeprowadzonego przez Zarząd Główny rozeznania wynika, że przeprowadzenie powyższej „prawnej rejestracji” naszych symboli pociąga za sobą wymierne koszty finansowe, które w obecnej sytuacji czasowej są zbędne. Dlatego też Zarząd Główny postanowił, że pełen proces zatwierdzenia naszych symboli związkowych zostanie przeprowadzony w późniejszym terminie. Łączy się to z decyzją Zarządu Głównego o potrzebie pozyskania sztandaru związkowego, którego kształt i wygląd jeszcze nie został ustalony, a którego wzór pragniemy zastrzec wspólnie z flagą i znakiem graficznym Związku. Naszym zdaniem - do tego czasu - zupełnie bezpiecznie chronią nas zapisy zawarte w art. 4 Statutu NSZZ FiPW.

Koleżanki i Koledzy.

Zjazd Sprawozdawczy Związku to nie tylko okazja do zrelacjonowania stopnia realizacji uchwał poprzedniego Zjazdu. Każdy kolejny Zjazd organizacji związkowej jest też okazją do wyznaczenia nowych doraźnych celów oraz określenia sposobów i kierunków ich realizacji.

Temu ma służyć merytoryczna debata zjazdowa, do której już teraz gorąco zachęcam. A czekają nas niezwykle ważne dla Związku i całej Służby tematy do dyskusji. Jesteśmy w przededniu przedłożenia w Sejmie trzech projektów ustaw:

- o Służbie Więziennej,
- o funkcjonariuszach i pracownikach Służby Więziennej,
- o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2008-2010”.

Te ustawy, przez szereg najbliższych lat, będą stanowić o kształcie współczesnego więziennictwa. Także o jego realiach kadrowych i finansowych. Dlatego też niezbędna jest nasza związkowa obecność przy ich tworzeniu.

W chwili obecnej, wspólnie z kierownictwem służbowym CZSW oraz nadzorującą więziennictwo panią wiceminister sprawiedliwości, zostały wypracowane i stosowane odpowiednie wzorce współpracy i współdziałania, pozwalające na bieżące uczestnictwo przedstawicieli Zarządu Głównego w pracach koncepcyjnych i przygotowawczych, kolejnych projektów powyższych ustaw.

O niektórych efektach tych prac, a odnoszących się do obu ustaw pragmatycznych, już była mowa w tym sprawozdaniu. Dlatego teraz więcej uwagi poświęcę projektowi ustawy „o ustanowieniu Programu modernizacji Służby Więziennej”.

Należy przypomnieć - bo jest to niewątpliwie ogromny sukces naszego Związku - że prace nad tą ustawą są efektem porozumienia, które w listopadzie ubiegłego roku Zarząd Główny NSZZ FiPW podpisał z panią wiceminister Beatą Kempą. Ponadto, o potrzebie stworzenia takiej ustawy dla Służby Więziennej rozmawialiśmy także dużo wcześniej z ministrem sprawiedliwości, bo już w lutym 2006r.

Przedmiotowy „Program modernizacji” ma na celu stworzenie warunków do pełnej realizacji zadań stojących przed Służbą Więzienną, a ma obejmować między innymi:

- budowę nowych miejsc zakwaterowania osadzonych wraz z infrastrukturą,
- poprawę warunków socjalnych również poprzez modernizację obiektów administracji i zaplecza gospodarczego,
- zakup, wymianę i modernizację wyposażenia funkcjonariuszy, w tym także uzbrojenia oraz sprzętu i wyposażenia specjalnego.

Powyższe zadania są niezwykle istotne dla ogółu więziennictwa, jednakże dla Zarządu Głównego (co zapewne nikogo nie zdziwi) szczególnie ważne są następujące zagadnienia:

1. zmiana struktury i stanu etatowego Służby Więziennej,
2. poprawa bezpieczeństwa pracy,
3. wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy.

Pozwolę sobie szerzej je przybliżyć, zapoznając Państwa z niektórymi celami jakie władze krajowe naszego Związku postawiły przed sobą, licząc na akceptację Delegatów na XII Zjazd.

Ad. 1. - Zmiana struktury i stanu etatowego.

Od wielu już lat wśród funkcjonariuszy Służby Więziennej toczy się dyskusja o potrzebie znaczniejszego „ucywilnienia” szeregów Służby. Taka debata nie jest też obca dla nas związkowców. Toczyliśmy ją także na kolejnych zjazdach, jest ona obecna również na naszej stronie internetowej.

Praktycznie jest pełna zgodność co do tego, że większość etatów administracyjnych może być cywilna. Co ciekawe, w tej kwestii, od lat istnieje zgodność między poglądami związku zawodowego oraz kierownictwa Służby. Jest również zgoda na to, że zmiana struktury zatrudnienia winna przebiegać w sposób ewolucyjny.

Wbrew pozorom na przeszkodzie realizacji powyższej doktryny nie stała chęć zaniechania stosownych działań, lecz brak wystarczających środków finansowych na uruchomienie etatów cywilnych. Zapewne jest Państwu znany fakt, iż (w odróżnieniu do etatów funkcjonariuszy) Ustawa Budżetowa nie określa nam ilości etatów cywilnych. W zasadzie ich ilość uzależniona jest głównie od wielkości środków finansowych przekazywanych Służbie Więziennej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, z celowym przeznaczeniem ich na etaty cywilne.

Teraz - przy realizacji ustawy modernizacyjnej - zostaną zapisane konkretne środki finansowe, dzięki którym będzie możliwe pozyskanie na przestrzeni trzech kolejnych lat aż 1.500 etatów cywilnych. To pozwoli przesunąć dotychczasowe etaty funkcjonariuszy z administracji do pionu ochronno-penitencjarnego.

Ad. 2. - Poprawa bezpieczeństwa pracy.

To drodzy Państwo kolejny pomysł Zarządu Głównego, który zyskał akceptację Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz zrozumienie u Ministra Sprawiedliwości.

Zgodnie z tym pomysłem chcemy, aby już niebawem, stanowiska oddziałowych, pełniących służbę w oddziałach mieszkalnych, były stanowiskami dwuosobowymi, co pozwoli na zwiększenie ich bezpieczeństwa osobistego. Mamy także nadzieję, że przyczyni się to do wyhamowania tendencji drastycznego wypalenia zawodowego, poprawi kondycję psycho-fizyczną, a w perspektywie także do praktycznej likwidacji zjawiska braku rekompensowania wypracowywanych nadgodzin.

Na realizację powyższej idei, w projekcie ustawy o modernizacji, zostały zaproponowane środki finansowe pozwalające na pozyskanie (do 2010 roku) dodatkowych 2.500 etatów funkcjonariuszy, przy czym już w 2008r. otrzymalibyśmy pierwszy tysiąc takich etatów.

Ad. 3. - Wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy..

Pisanie, i tłumaczenie Państwu, o potrzebie wzrostu naszych uposażeń jest bezcelowe, gdyż musielibyśmy przekonywać się wzajemnie do czegoś do czego jesteśmy od dawna przekonani. Również bez sensu jest mówienie o konieczności przeprowadzenia zmian w obowiązującym taryfikatorze uposażeń oraz w strukturze siatki płac. O tym wiemy od dawna.

Wiemy też, że ewentualne sensowne zmiany można proponować tylko wtedy kiedy zaistnieje możliwość dzielenia znacznych (a nie jak do tej pory jedynie niewielkich) środków finansowych na podwyżki płac.

Wiemy też, że średnia wysokość uposażenia funkcjonariuszy Służby Więziennej jest stymulowana wielkością wielokrotności kwoty bazowej, czyli tzw. wskaźnika uposażeń. Dlatego też determinacja Zarządu Głównego ukierunkowana jest na działania zmierzające do odczuwalnego przez funkcjonariuszy wzrostu tego wskaźnika. Wiązać się to będzie, nie tylko z potrzebą prowadzenia intensywnej negocjacji i sejmowego lobbowania, ale także z koniecznością zaproponowania zmian ustrojowych, w przedmiocie niektórych dotychczasowych uprawnień socjalnych.

Szerzej będziemy mówić o tym w trakcie debaty zjazdowej, gdyż nieodzowne jest dla nas poznanie Waszego stanowiska w tych tematach.

Pragnę zwrócić tylko uwagę na fakt, iż praktycznie corocznie przychodzi nam podejmować walkę o stały wzrost naszego wskaźnika uposażeń. Efektem tych działań był wzrost tego wskaźnika (od 2001 do 2006 roku, czyli w ciągu 6 lat) łącznie o tzw. 16 punktów procentowych. Jak one przełożyły się na realny wzrost naszego wynagrodzenia każdy z nas doskonale pamięta.

W trakcie prac nad ustawą modernizacyjną Zarząd Główny NSZZ FiPW zaproponował rozwiązania, które pozwoliłyby na to aby, na przestrzeni lat 2007-2010 (czyli w ciągu czterech lat) osiągnąć łączny wzrost wskaźnika uposażeń aż o 83 punkty procentowe. Pozwoliło by to nam na realnie odczuwalny wzrost uposażeń oraz na możliwość przeprowadzenia oczekiwanej zmiany taryfikatora i siatki płac.

Szanowni Delegaci.

Zapewne ostatek strony niniejszego sprawozdania wzbudziły Waszą ciekawość, ale taki był nasz zamiar. Oczekujemy, że aktywnie włączycie się w zjazdową debatę, że uzbroicie Zarząd Główny w stosowne uchwały i stanowiska, które będą dla nas wyznacznikiem działań.

Pamiętajcie również o tym, że tak naprawdę to Wy decydujecie o kształcie i pozycji Związku w Służbie. Że dzisiaj mamy okazję współuczestniczyć także w decyzjach dotyczących przyszłości całej Służby Więziennej.

Ale pamiętajcie także o tym, że realizować uchwały zjazdowe będziemy wszyscy razem, że bez Waszej aktywności w terenie w jednostkach organizacyjnych, że bez Waszego wsparcia i lobbowania wśród Posłów i Senatorów - nawet najbardziej zaangażowany Zarząd Główny będzie mało skuteczny.

Niniejsze sprawozdanie zacząłem od przypomnienia niektórych działań i przedsięwzięć, które świadczą zarówno o Waszym przekonaniu dla idei funkcjonowania ruchu związkowego w Służbie Więziennej, ale także o zrozumieniu i poparciu dla podejmowanych decyzji przez władze krajowe Związku.

Jest jeszcze jeden namacalny dowód na powyższą tezę. Wbrew sceptykom i krytykom nasz Związek rośnie w siłę, zarówno tę jakościową jak i tę ilościową.

I tak: w 2001r. mieliśmy zaledwie ok. 3.800 członków regularnie opłacających składki członkowskie. W 2005r. było nas już ok. 5.000 członków. Obecnie, w 2007r., jest nas ponad 6.500.

Podobnie sprawa przedstawia się w ilości organizacji związkowych. W 2001r. mieliśmy 96 organizacji terenowych, w 2005r. – 108, a obecnie NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa ma swoje struktury w 116 jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, zarówno w aresztach śledczych i zakładach karnych, ale także w ODK-ach, okręgowych inspektoratach oraz w CZSW.

Za Zarząd Główny NSZZ FiPW